

Veel gestelde vragen over de WMO

Versie: September 2006

Wat is de Wmo?

Het Kabinet werkt aan een ander stelsel voor langdurige zorg. De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is één van de veranderingen die het kabinet wil doorvoeren. De Wmo is bedoeld om zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie mogelijk te maken. Hier onder vallen de lichtere vormen van zorg, woonaanpassingen, vervoersvoorzieningen. Via de Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten (AWBZ) wordt dan alleen nog maar de zwaardere zorg geregeld.

De huishoudelijke zorg uit AWBZ valt nu onder de Wmo. Ook de Wet voorzieningen gehandicapten (Wvg) en de Welzijnswet vallen onder de Wmo.

De gemeenten zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wmo. De verantwoordelijkheid voor de AWBZ blijft bij de landelijke overheid.

Waarom komt de Wmo?

Het Kabinet vindt dat gemeenten over voldoende instrumenten en middelen moeten gaan beschikken om mensen in staat te stellen de regie over hun eigen situatie te houden. Een gemeente heeft een coördinerende taak bij de inzet van maatregelen voor zelfredzaamheid en maatschappelijke participatie, maar moet ook de noodzakelijke individuele voorzieningen verstrekken. Dit laatste heet de compensatieplicht van een gemeente. De compensatieplicht is een aanspraak op het wegnemen van belemmeringen bij het voeren van een eigen huishouding, in en om de woning en de omgeving van de woning en vervoersmogelijkheden.

Met de Wmo wordt ingespeeld op de toekomstige demografische ontwikkelingen, op regionale verschillen in woonwensen en participatiebehoeften. De regering denkt verder om een veel nauwere relatie te leggen tussen wonen, onderwijs en werk.

Wanneer komt de Wmo?

De Wmo zal 1 januari 2007 van kracht worden. Gemeenten hebben tot 1 oktober 2007 de tijd om alle plannen, verordeningen gereed te hebben. Op dat moment lopen namelijk de overgangstermijnen af.

Voor wie is de Wmo?

De Wmo is voor alle burgers bedoeld. Voor mensen met beperkingen bestaat de mogelijkheid om aanspraak te maken op individuele voorzieningen om zelfredzaam te zijn en te participeren.

Wat gaat uit de AWBZ naar de Wmo?

De AWBZ kent zeven verschillende functies zoals activerende begeleiding (dagbesteding) en ondersteunende begeleiding (begeleiding bij zelfstandig wonen). Vanaf 1 januari 2007 valt de functie 'huishoudelijke verzorging' onder de reikwijdte van de Wmo.

Wat blijft in de AWBZ?

In deze Kabinetsperiode zullen geen andere functies uit de AWBZ worden overgeheveld naar de Wmo. Wat in de AWBZ blijft zijn de functies:

- delen van de ondersteunende en activerende begeleiding, zoals:
  - individuele begeleiding
  - dagbesteding voor mensen ouder dan 18 jaar - nog niet bekend is of dit straks onder de Wmo valt of onder arbeid

Versterking CliëntenPositie

- dagbesteding voor kinderen - nog niet bekend is of dit straks onder de Wmo valt of onder onderwijs
- AWBZ-vervoer: dit hangt af van waar de ondersteunende en/of activerende begeleiding onder gaan vallen
- persoonlijk verzorging
- behandeling
- verpleging
- verblijf.

Hoe ruim wordt de Wmo?

De ondersteuning van mensen met een beperking vormt maar een klein onderdeel van de hele Wmo. In de Wmo wordt gesproken over de volgende 'algemene prestatievelden': (artikel 1, onder g.)

- het bevorderen van de sociale samenhang in en leefbaarheid van dorpen, wijken en buurten
- op preventie gerichte ondersteuning van jeugdigen met problemen met opgroeien en van ouders met problemen met opvoeden
- het geven van informatie, advies en cliëntondersteuning
- het ondersteunen van mantelzorgers, daar onder begrepen steun bij het vinden van adequate oplossingen indien zij hun taken tijdelijk niet kunnen waarnemen, evenals het ondersteunen van vrijwilligers
- het bevorderen van de deelname aan het maatschappelijke verkeer en van het zelfstandig functioneren van mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en van mensen met een psychosociaal probleem
- het verlenen van voorzieningen aan mensen met een beperking of een chronisch psychisch probleem en aan mensen met een psychosociaal probleem ten behoeve van het behouden en het bevorderen van hun zelfstandig functioneren of hun deelname aan het maatschappelijke verkeer
- het bieden van maatschappelijke opvang, waaronder vrouwenopvang en het voeren van beleid ter bestrijding van geweld dat door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer is gepleegd
- het bevorderen van openbare geestelijke gezondheidszorg, met uitzondering van het bieden van psychosociale hulp bij rampen
- het bevorderen van verslavingsbeleid.
- huishoudelijke verzorging
- steunfunctie werk.

Wat gebeurt er met de verblijfsfunctie?

De functie 'verblijf' blijft in de AWBZ. Daarin is 24-uurs toezicht en medische zorg nodig. In alle andere situaties zullen mensen waarschijnlijk voor de huur van hun woonruimte moeten gaan betalen zonder tegemoetkoming uit de AWBZ.

Kan ik straks nog PGB krijgen als de Wmo er is?

Ja, men kan persoonsgebonden budget (PGB) krijgen voor individuele voorzieningen. De gemeente moet de keuze aanbieden tussen natura en PGB. Het PGB moet vergelijkbaar zijn aan een natura verstrekking. (Wmo artikel 6.)

Kan ik het PGB dat ik nu heb straks ook houden?

Voor mensen die nu een AWBZ-PGB hebben voor (onderdelen van) verblijf, komt er een overgangsregeling. De indicatie die zij nu hebben gaat mee tot uiterlijk 1 januari 2008 (tenzij deze eerder afloopt).

Hoe zit het met de indicatie?

Versterking CliëntenPositie

Iemand kan alleen zorg of ondersteuning krijgen als vast staat dat hij er recht op heeft. Het onderzoek waarin vastgesteld wordt of u zorg nodig heeft, welke zorg, hoeveel en hoe lang, heet indicatiestelling. Bij een indicatiestelling in de Wmo worden uw problemen in kaart gebracht ten aanzien van het voeren van een huishouding; zich verplaatsen in en om de woning; normaal gebruik van de woning; zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel; mensen ontmoeten en sociale verbanden aangaan. (Wmo artikel 4.) Bij de indicatie wordt een taal gebruikt die het mogelijk maakt dat iedereen dezelfde termen gebruikt en dat iedereen altijd na kan gaan wat bedoeld is. Deze taal heet de classificatie menselijke functioneren. Hiermee kan uw situatie in kaart gebracht worden en tevens wat er nodig is om normaal te kunnen functioneren. Het kan zijn dat u en uw gemeenten het snel eens worden over wat het probleem is, dan is een indicatie overbodig. Maar u hebt recht op een onafhankelijke en deskundige indicatie. Veel gemeenten heb dit recht in hun verordening opgenomen.

De één-loket benadering?

Valt indicatiestelling te beschouwen als taak van het ene loket?

Gemeentes zijn vrij om te bepalen hoe het probleem van de betrokken burger in kaart wordt gebracht. Dit is dus een 'dienst' van de gemeente. Zij kunnen hiervoor het Centrum Indicatiestelling Zorg inhuren of het zelf doen.

Over de vormgeving van het loket valt veel te zeggen. Het gaat om één loket voor informatie, advies en ondersteuning, om toegang voor de burger en om het bevorderen dat ook aanbieders vanuit andere sectoren via dit loket goed bereikbaar zijn.

In het behandelen van een 'vraag' om compensatie, zou de beschrijving van wat nodig is en waarom iets nodig is, altijd de eerste stap moeten zijn.

Wat betekent de Wmo voor de Wvg?

De Wvg gaat op in de Wmo en wordt ingetrokken. In Wmo artikel 40 is de overgang geregeld. De Wvg is voor een burger in ieder geval nog drie maanden na het aannemen van een Wmo verordening individuele voorzieningen van kracht, of tot 1 januari 2008.

Wat betekent de Wmo voor de Welzijnswet?

De Welzijnswet gaat geheel op in de Wmo en valt voor een groot deel onder het eerste prestatieveld (zie eerdere vraag). Het is aan gemeenten om hier verder invulling aan te geven in haar beleidsplan.

Wat is de toekomst voor wooninitiatieven?

Een wooninitiatief is een kleinschalige voorziening, opgericht door ouders of verwanten. De mensen met een verblijfsindicatie (AWBZ) houden hun recht op AWBZ voorzieningen of hun PGB.

Wat gebeurt er met de bovenregionale zorg?

U wilt graag zorg die past bij uw eigen geloofsovertuiging. Dat doet u met mensen uit verschillende regio's. Hoe gaat het straks als de gemeente verantwoordelijk wordt? Blijft die bovenregionale zorg dan nog wel bestaan?

De AWBZ functies die op bovenregionaal niveau vorm krijgen, veranderen niet bij de invoering van de Wmo.

Een aanbieder van huishoudelijke zorg die een regionaal of bovenregionaal werkgebied had, moet inschrijven op een gemeentelijke aanbesteding.

Betekent de Wmo minder bureaucratie?

Het Kabinet stelt dat minder regels betekent dat gemeenten hun taken beter kunnen uitvoeren.

Versterking CliëntenPositie

De Wmo geeft geen specifieke richtlijnen en gedetailleerde voorschriften. Vanuit perspectief van de burger verandert er niet veel. Een gemeentelijke organisatie kent zijn eigen bureaucratische manieren van doen.

Hoe zit het met eigen bijdragen in de Wmo?

Binnen de Wmo mogen de gemeenten bepalen wat ze gaan doen met de eigen bijdragen. Waarvoor ze eigen bijdragen gaan vragen en hoe hoog die eigen bijdragen dan worden. De landelijke overheid gaat wel de grenzen aangeven. Deze grenzen zijn vast gelegd in een besluit van de Staatssecretaris. Voor mensen met AWBZ voorzieningen die eigen bijdragen moeten betalen, is er een redelijke anticumulatie bepaling opgenomen. Mensen die geen gebruik kunnen maken van de AWBZ anticumulatie regeling, moeten rekenen op aanzienlijke hogere eigen bijdragen.

Kunnen er grote verschillen tussen gemeenten ontstaan?

Met de Wmo hebben mensen aanspraak op zorg in de vorm van een gemeentelijke compensatie. Deze verschilt van persoon tot persoon en van gemeente tot gemeente. Wel moeten gemeenten gelijke problemen op een zelfde manier omschrijven. Het verschil ligt vooral in de oplossingen. De ICF is het goede middel om de probleemomschrijving op een verantwoorde manier uit te voeren.

Waar moet ik zijn met klachten over de Wmo?

Iedere gemeente heeft een eigen manier om in te gaan op klachten van burgers. Steeds meer gemeenten, hebben de Nationale ombudsman gevraagd voor hen de klachtenbehandeling te doen. Een groot aantal gemeenten kennen een eigen ombudsman.

Kan ik in beroep gaan tegen een gemeentelijke beslissing?

Ja . Op grond van Wmo artikel 26 heeft u recht op een besluit van het college waarin gemotiveerd wordt in hoeverre en in welke mate uw probleem is opgelost. Wanneer u het niet eens bent met dit besluit of de vorm ervan, kunt u bezwaar aan tekenen. Daarna hebt u nog de mogelijkheid bij de arrondissementsbank in beroep te gaan.

Kan ik als burger invloed uitoefenen?

Ja, u kunt via uw politieke partij invloed uitoefenen op uw raadsleden in de gemeenteraad. U kunt ook gebruik maken van het inspreekrecht bij raadscommissies. Daarnaast kunt u uw stem laten horen via een Lokaal Platform waarin u zelf actief kunt deelnemen.

Wmo artikel 11 en 12 regelen uw mogelijkheden. Een gemeente moet zijn burgers tijdig informeren. U hebt het recht om voorstellen te doen (burgerinitiatief te nemen). U kunt deelnemen aan een representatieve organisatie die de gemeente adviseert.

Wat zegt de Wmo over burgerparticipatie?

In de Wmo staat dat de gemeente burgers - en speciaal cliënten - moet betrekken bij de voorbereiding van het beleid over maatschappelijke ondersteuning via een verordening. Specifiek wordt genoemd dat de gemeente advies moet vragen aan cliënten over het ontwerpplan dat de gemeente elke vier jaar in het kader van de Wmo opstelt. De gemeente moet dit ontwerpplan voorleggen aan de gezamenlijke vertegenwoordigers van verschillende organisaties van cliënten. In dit ontwerpplan dient de gemeente zich op de hoogte te stellen van de behoeften van kleine doelgroepen. Dit geldt voor individuele burgers en georganiseerde burgers.

Individuele burgers

Bijzonder is de plicht dat een gemeente individuele burgers vroegtijdig de mogelijkheid moet bieden om voorstellen te kunnen doen.

Versterking CliëntenPositie

Georganiseerde burgers

De gemeente dient op grond van het wetsvoorstel cliëntenorganisaties vroeg de gelegenheid te geven om zelfstandig voorstellen te doen voor het beleid van maatschappelijke ondersteuning. De gemeente heeft de verplichting om aan cliëntenorganisaties informatie te geven, die nodig is om te reageren op het ontwerpplan en om als cliëntenorganisatie zelf met voorstellen te komen.

De gemeente hoort zich volgens het wetsvoorstel op de hoogte te stellen van de belangen en behoeften van mensen, die dat zelf niet goed kenbaar kunnen maken. Ieder jaar moet de gemeente de uitkomsten van een onderzoek naar de tevredenheid van vragers over maatschappelijke ondersteuning publiceren. Cliëntenorganisaties moeten worden geraadpleegd over de methode van onderzoek.

Dit betekent dat:

- de gemeente kan bepalen wanneer zij een organisatie als representatief beschouwt
- er geen nadere aanwijzingen zijn om de inspraak daadwerkelijk te bewerkstelligen
- de inspraak beperkt is tot het 'horen' van betrokken groeperingen
- er geen aanwijzingen zijn over de inspraak over het beleid aangaande de Wmo in brede zin of over de inhoud van de verordening in deze
- dit een achteruitgang is ten opzichte van Artikel 1a van de huidige Wvg, waarin expliciet wordt vermeld dat aan lokale platforms advies moet worden gevraagd en faciliteiten moeten worden geboden
- er geen regels zijn over de informatieverplichting van de gemeente.

Cliëntenorganisaties dringen er bij de Tweede Kamer op aan dat er duidelijke bepalingen komen voor formele inspraak van vragersorganisaties. De Memorie van Toelichting zal aanwijzingen moeten geven over de inhoud van de inspraak. Wanneer dienen gemeentes in ieder geval advies te vragen? Wat zijn de procedures rond adviesaanvragen? Er moeten zeker meer regels zijn over de informatie die gemeentes geven over hun prestaties en over de betrokkenheid van cliëntenorganisaties bij benchmarking.

* Zie ook de handreiking van Programma VCP 'Cliëntenparticipatie en de Wmo – maart 2006', op www.programmavcp.nl.

Uitgebreide toelichting op standpunt cliëntenorganisaties

- Gemeentes dienen in ieder geval advies te vragen bij:
  - maatregelen over het integrale gemeentelijke Wmo beleid;
  - het vaststellen en wijzigen van verordeningen in het kader van de Wmo;
  - het vaststellen en aanpassen van het ontwerpplan, het burgerjaarverslag over onderdelen de Wmo betreffende en de begroting in het kader van de zogenaamde 'zorgplichtige' voorzieningen op grond van artikel 4; het wijzigen van eigen bijdragen en financiële tegemoetkomingen ex Wmo.
  - over de wijze van de inspraak.
- Aanwijzingen moeten er zijn over:
  - hoe ver gaat de inspraak, bijvoorbeeld gevraagd en ongevraagd adviesrecht? FvO en CG-Raad vinden dat er rond de voorzieningen in artikel 4 een verzaamd adviesrecht moet gelden;
  - de momenten waarop de inspraak moet plaatsvinden;
  - de informatievoorziening over de inspraakmogelijkheden;
  - het bekendmaken van de uitkomsten van de inspraak;
  - de mogelijkheden voor bezwaar en beroep;

Versterking CliëntenPositie

- overige bepalingen in de verordening, in overeenstemming met artikel 150 van de gemeentewet;
  - de term 'representatief'. Volgens FvO en CG-Raad moeten alle groepen vragers vertegenwoordigd zijn. Alleen dan is er een representatieve en evenwichtige belangenvertegenwoordiging. De vertegenwoordiging moet een afspiegeling zijn van de vragers in de gemeente. Voor de burger moet helder zijn welke maatschappelijke organisaties aangewezen zijn om hem inzake de Wmo te vertegenwoordigen en wat hun rol en positie is;
  - over de inhoud en wijze van facilitering van maatschappelijke organisaties bij de uitoefening van hun inspraak. Bij verordening dient te zijn vastgelegd dat de gemeente deze vertegenwoordiging faciliteert en een budget vaststelt voor professionele ondersteuning.
  - Cliëntenorganisaties vinden ook dat er meer regels moeten te zijn over de informatie die gemeenten over hun prestaties geven en over de betrokkenheid van cliëntenorganisaties bij benchmarking. Dat wil zeggen onder meer gegevens over:
    - kwantitatieve en kwalitatieve gegevens;
    - gegevens over beleidsontwikkeling, uitvoering en de toegankelijkheid van zorg en voorzieningen, zowel collectief als individueel;
    - resultaten die heldere en verifieerbare conclusies mogelijk maken;
    - prestaties van gemeenten gemeten vanuit cliëntperspectief waaronder advies, informatie en cliëntondersteuning, cliëntparticipatie en tevredenheid en de onderdelen van het door ons onder artikel 3 benoemde toetsingskader.
-

In hoeverre is de gemeente verplicht om ook lokale belangenorganisaties te betrekken bij het Wmo-beleid als zij een regionale adviesraad hebben ingesteld?

In artikel 11 van de Wmo staat dat het College ingezetenen van de gemeente en in de gemeente belanghebbende en natuurlijke rechtspersonen bij de voorbereiding van het beleid van de Wmo moet betrekken volgens een artikel 150 van de gemeentewet vastgestelde verordening. De gemeente moet de bovengenoemde ingezetenen en rechtspersonen (zoals lokale belangenorganisaties van mensen met een beperking) ook vroegtijdig de gelegenheid geven om zelfstandig voorstellen te doen over de Wmo en hen informatie geven.

Dus naast wat gemeenten regionaal organiseren, zijn ze verplicht om lokaal aan dit wetsartikel te voldoen. De Wmo betreft immers gemeentelijk beleid.

Daarnaast blijven bij Raadsbesluiten altijd de reguliere lokale inspraakmogelijkheden van toepassing (inspreken in raad en commissie, brieven sturen).

Op basis van artikel 12 in de Wmo is de gemeente sowieso verplicht om advies te vragen over het lokale ontwerpplan Wmo aan gezamenlijke vertegenwoordigers van representatieve organisaties van de kant van vragers op het gebied van maatschappelijke ondersteuning (dus ook lokale belangenorganisaties van mensen met een beperking).

Hierbij is ook nog de Algemene wet bestuursrecht (Awb) van belang die aangeeft dat de termijn die men minimaal moet krijgen voor het geven van advies 6 weken bedraagt. Indien die termijn niet wordt gehouden, is het zaak hierover formeel bij de gemeente te protesteren.

Hoe wordt lokale belangenbehartiging straks gefaciliteerd?

Versterking CliëntenPositie

Wordt lokale belangenbehartiging rond de Wmo straks gefaciliteerd? En krijgen lokale platforms dezelfde inspraakrechten bij de gemeente als bij de Wvg, art. 1a?

Met het intrekken van de Wvg verliest artikel 1a zijn werking. De Tweede kamer heeft dit bij de behandeling van de Wmo opgemerkt en er is een motie van Miltenburg / Bakker nr.96 met algemene stemmen aangenomen waarin de regering wordt gevraagd een nieuwe financieringsvorm te ontwikkelen waarin middelen afgezonderd worden voor cliëntenraden zodat er sprake is van onafhankelijke financiering. Deze motie is nog niet uitgevoerd.

Wat betekent meer eigen verantwoordelijkheid?

Op de eerste plaats dat mensen zelf goed motiveren wat hun probleem is. Op de tweede plaats dat men actief meedenkt bij oplossingen en ten slotte is er een financiële verantwoordelijkheid. De gemeenteraad speelt een belangrijke rol bij het stellen van de grenzen hoever de financiële verantwoordelijkheid reikt. Bij het bepalen van voorzieningen geeft de Wmo een college opdracht rekening te houden met persoonskenmerken en behoeften van de aanvrager, alsmede met de capaciteit van de aanvrager om zelf vanuit het oogpunt van kosten in maatregelen te voorzien. Bij het debat over deze invulling van eigen verantwoordelijk werd gesteld door van Miltenburg dat een eigen bijdrage voor de kosten van het dagelijkse leven bespreekbaar is, maar kostendekkende bijdrage voor dure voorzieningen zeer moeilijk liggen. Deze ene zin is het probleem en de oplossing samengevat. De FvO en CG-Raad vinden dat je met het meerkostenprincipe op een goede manier de eigen bijdrage kwestie kunt oplossen.

Hoe wordt onderzocht wat de Wmo in de praktijk betekent?

In de wet is geregeld dat er onderzoek gedaan moet worden naar ervaringen onder gebruikers van de Wmo. Ieder jaar moet de gemeente de uitkomsten van een onderzoek naar de tevredenheid van vragers over maatschappelijke ondersteuning publiceren. Cliëntenorganisaties moeten worden geraadpleegd over de methode van onderzoek. Verder vindt er een algemene evaluatie plaats. En op de deelonderwerpen als PGB, compensatieplicht wordt gewerkt met het monitoren van de ontwikkeling.

Gemeentelijk dualisme en collectieve belangenbehartiging?

Het gemeentelijke dualisme is een prachtig ideaal. De kaderstelling is een zaak van de gemeenteraad. De uitvoering is voor het college van Burgemeester en Wethouders (B en W). Dit is in de kern waar het bij het gemeentelijke dualisme om draait. Waarom is dit relevant voor lokale collectieve belangenbehartigers?

1. Het is trendy

Voor een belangenbehartiger is het goed te weten dat gemeenteraadsleden bezig zijn met een leerproces waarin ze zich het dualisme eigen proberen te maken. Dualisme is nog lang niet overal gemeentelijke praktijk, maar eerder een bestuurlijke wens. Als je hierop aansluit, geef je als belangenbehartiger aan dat je aansluit bij wat bij gemeenteraadsleden leeft.

2. Het ordent

Het dualisme helpt een lokaal platform om hoofd- en bijzaken van elkaar te scheiden. Dit kan erg verhelderend werken bij hoe een platform een gemeentelijk probleem oppakt, analyseert en aanpakt.

3. Het geeft een adres

Met het dualisme wordt duidelijk waar je terecht kunt. Voor hoofdzaken bij de gemeenteraad. Met andere woorden: dan politiseer je een probleem. Hoe concreet het probleem ook in eerste instantie is, je vertaalt het in een hoofdlijn. Bij een bijzaak (die in de praktijk zeer lastig kan zijn) gaat het om uitvoeringsproblemen. Hier is je adres het

Versterking CliëntenPositie

college van B en W. Karakteristiek van uitvoeringsproblemen is dat het gaat om de kwaliteit van de uitvoering. Dit laatste vraagt om een ander type oplossing dan een politiek probleem

4. Het politiseert.

Het dualisme dwingt tot concentratie op hoofdzaken en het scherpt politieke stellingname aan. Hierdoor krijgt politiek een scherper profiel.

Voor lokale platforms betekent zich dat men thuis moet zijn in de manier waarop raadsleden hun politiek bedrijven, hoe zijn de procedures van behandeling. Er is inzicht nodig in de momenten waar belangenbehartiging effectief is.

Wat is de status van de VWS-factsheet Subsidie en Aanbesteden?

Wat is de status van de factsheet van VWS over Subsidie en Aanbesteden en hoe verhoudt deze factsheet zich met de toelichting van artikel 10 Wmo dat de gemeente vrij is voorzieningen via subsidie of aanbesteding te leveren?

Ten aanzien van de invulling van subsidiëren en aanbesteden, is de VWS factsheet een informatief stuk. In de factsheet wordt uitgelegd welke (Europese) regels van toepassing zijn. Bijvoorbeeld het verschil tussen een lichte en een zware aanbestedingsprocedure.

Tot welke bedragen een subsidie gegeven mag worden.

Artikel 10 legt het primaat van de uitvoering bij derden. Dit impliceert in de praktijk dat rekening gehouden moet worden met een aanbestedingprocedure.

Bron: Factsheet Subsidie en Aanbesteden (7 juli 2005), te vinden op <http://www.minvws.nl/dossiers/Wmo-awbz/nieuwsberichten/factsheet-subsidie-en-aanbesteden.asp> .

Hoe zit het met Europese Aanbesteding en Wmo?

Europese aanbestedingen zullen bij de uitvoering van de Wmo de komende jaren een algemeen voorkomende praktijk worden.

De site van de VNG <http://www.vng.nl/smartsite.dws?ID=2425#top> geeft antwoord op verschillende vragen over Europees Aanbesteden.

Hoe zit het met de Bonus-Malusregeling?

In het Memorie van Antwoord aan de Eerste Kamer staat letterlijk: "Het bestaande financiële arrangement is afdoende voor gemeenten om alle verplichtingen uit de Wmo na te kunnen komen. De uitgaven voor huishoudelijke verzorging worden gemonitord door de onafhankelijke derde. Op basis van de realisaties in het afgelopen jaar, wordt het macrobudget voor het daaropvolgende jaar vastgesteld. Daarnaast zijn op drie essentiële punten afspraken voor nader onderzoek door de VNG gemaakt. Er komt een onderzoek naar mogelijke meerkosten voor gemeenten ten gevolge van de PGB-verplichting. Er komt een onderzoek naar de kosten van doelmatige uitvoering van de Wmo. En de onafhankelijke derde gaat onderzoek doen naar de gevolgen voor de gemeente van het compensatiebeginsel. De uitkomsten van deze onderzoeken kunnen leiden tot aanpassing van het gemeentelijk budget op macroniveau."

Hieruit valt op te maken dat als de gezamenlijke gemeenten onderbesteden het macrobudget zal krimpen. En als er meer geld nodig is zal, op basis van onderzoek, het macrobudget groeien.

Is de gemeente verplicht om een verordening cliëntenparticipatie Wmo op te stellen?

Versterking CliëntenPositie

Ja. In artikel 11 is de plicht tot een verordening opgenomen met verwijzing naar artikel 150 van de gemeentewet. Artikel 150 is ook de basis is voor de cliëntenparticipatie Wmo. Hierin staat het volgende:

1. De raad stelt een verordening vast waarin regels worden gesteld met betrekking tot de wijze waarop ingezetenen en in de gemeente een belang hebbende natuurlijke en rechtspersonen bij de voorbereiding van gemeentelijk beleid worden betrokken.
2. In deze verordening worden tenminste geregeld:
  - a) de wijze waarop van de beleidsvoornemens waarop inspraak zal worden verleend, openbaar wordt kennis gegeven;
  - b) de wijze waarop ingezetenen en in de gemeente een belang hebbende natuurlijke en rechtspersonen in staat worden gesteld hun mening over de onder a. bedoelde beleidsvoornemens kenbaar te maken;
  - c) de rapportering over de onder b. bedoelde inspraak en over de uitkomsten daarvan;
  - d) de wijze waarop ingezetenen en in de gemeente een belang hebbende natuurlijke en rechtspersonen in de gelegenheid worden gesteld hun beklag te doen over de uitvoering van de verordening.

De cliëntenparticipatie moet op grond van dit artikel worden vorm gegeven. Met andere woorden: de gemeente is verplicht een verordening cliëntenparticipatie op te stellen.

In de AWBZ wordt het document 'gebruikelijke zorg' gehanteerd voor het vaststellen van de inzet van verpleging en verzorging. Kunnen gemeenten dit document straks ook gaan gebruiken bij het bepalen van de mate van compensatie?

Gemeenten zijn vrij om zelf invulling te geven aan gebruikelijke zorg. Gerdi Verbeet (PvdA): Gemeenten zouden dit document kunnen gebruiken, maar de uitgangspunten zijn verschillend. Het document is vrij rigide: je hebt recht of geen recht op bepaalde hulp. De Wmo veronderstelt juist maatwerk: heeft iemand de hulp absoluut nodig om te kunnen participeren en zijn de eigen hulpbronnen uitgeput. Het zou dus kunnen dat de Wmo voorziet in hulp waar de AWBZ niet in voorziet. Maar ook omgekeerd kan het dat de AWBZ met de oplossing 'huishoudelijke hulp' komt waarbij de gemeente zou adviseren de vrijwilligerscentrale in te schakelen omdat iemand vooral eenzaam is. Ik zeg vaak: "mensen gaan wel dood van eenzaamheid, maar niet van vuile ramen".

In hoeverre is de Wmo van toepassing op woonvoorzieningen of dagactiviteiten?

De Wmo is niet van toepassing op de functie verblijf en de functie ondersteunende activerende begeleiding. Deze twee functies zijn, mits geïndiceerd, onderdeel van de AWBZ.

De Wvg woonvoorzieningen zijn wel onderdeel van de Wmo.

Wat betekent de Wmo voor werkplaatsen voor mensen met een verstandelijke handicap?

In hoeverre heeft de invoering van de Wmo gevolgen voor de sociale werkvoorzieningen? De Wmo heeft in een eerste fase geen gevolgen voor sociale werkvoorzieningen (Wsw). Zij zijn ook niet betrokken.

We moeten met veranderingen rekening houden. De uitvoering van de WBB en de Wsw liggen nu geheel bij gemeenten. Op zich is dit een goede ontwikkeling omdat ook integratieprojecten en -trajecten nu onder een regie komen. Denkbaar is dat in de toekomst 'werk' en 'onderwijs' een veel directere relatie met de Wmo gaan krijgen, omdat op deze drie terreinen gemeenten een regie rol hebben of nog meer gaan krijgen.

Wat is de WMCZ en op welk onderdeel van de Wmo is deze wet van toepassing?

Versterking CliëntenPositie

De positie van cliëntenraden wordt op basis van het wetsvoorstel Wet Medezeggenschap Cliënten Zorginstellingen (WMCZ) versterkt op het gebied van financiering en rechtsbescherming. Daarnaast wordt de reikwijdte van het adviesrecht uitgebreid en wordt een aantal bevoegdheden onder de regeling voor verzaamd advies gebracht. De ministerraad heeft ingestemd met een daartoe strekkende wijziging van de WMCZ. Lees meer op www.minvws.nl.

Door de wetswijziging worden instellingen verplicht in de toekomst voldoende financiële middelen beschikbaar te stellen om een cliëntenraad te laten functioneren. In een ministeriele regeling zal dat nader worden uitgewerkt. Er zullen posten worden opgenomen, zoals vergaderruimten en ICT, waarvoor budget beschikbaar moet worden gesteld.

Daarnaast maakt het nieuwe wetsvoorstel het mogelijk dat de cliëntenraad zo eenvoudig mogelijk voor haar recht op kan komen. De raad wordt niet in de proceskosten veroordeeld als zij een rechtsgeding voert. Die komen voor rekening van de aanbieder mits die op de hoogte is gesteld van de hoogte van de kosten.

De uitbreiding van de reikwijdte van het adviesrecht heeft tot gevolg dat een instelling waar mensen 24 uur verblijven, bij bijvoorbeeld verbouw, nieuwbouw of verhuizing voortaan de cliëntenraad moeten raadplegen. Dan geldt het verzaamd adviesrecht. Dat is ook het geval bij de benoeming van een cliëntenvertrouwenspersoon.

De ministerraad heeft er mee ingestemd dat het wetsvoorstel voor advies aan de Raad van State zal worden gezonden. De tekst van het wetsvoorstel en van het advies van de raad van State worden pas openbaar bij indiening bij de Tweede Kamer.

De WMCZ is dus van toepassing op zorginstellingen en in het kader van de Wmo en onze doelgroep gaat het dan om aanbieders van huishoudelijke verzorging. De inspraak over het gemeentelijk beleid wordt geregeld in artikel 11 van de Wmo.

In het kader van de Wmo komt er 'voor eigen bijdragen een maximum waarin ook andere betalingen worden meegenomen'. Wat wordt hier mee bedoeld?

De eigen bijdrage wordt geregeld in artikel 15 van de Wmo:

- de gemeenteraad kan een verordening opstellen dat een persoon van 18 jaar of ouder een eigen bijdrage is verschuldigd;
- de hoogte is afhankelijk van het inkomen;
- in een Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) zijn nadere regels gesteld.

Voor ongehuwden jonger dan 65 jaar geldt bij een inkomen tot 16.137 euro de maximum eigen bijdrage, per jaar 213.20 euro en 15 % over het meerdere inkomen.

Voor ongehuwden vanaf 65 jaar geldt bij een inkomen tot 16.137 euro de maximum eigen bijdrage, per jaar 213.20 euro en 15 % over het meerdere inkomen.

Voor gehuwden tot 65 jaar geldt bij een inkomen tot 20.810 euro de maximum eigen bijdrage, per jaar 304.20 euro en 15 % over het meerdere inkomen.

Voor gehuwden vanaf 65 jaar geldt bij een inkomen tot 19.837 euro de maximum eigen bijdrage, per jaar 304,20 euro en 15 % over het meerdere inkomen.

Wvg woonvoorzieningen mogen belast worden met een eigen bijdrage over een periode van maximaal drie jaar.

Voor nadere rekenvoorbeelden, raadpleeg: www.cg-raad.nl.

In veel voorstellen van gemeenten zien we de parkeerplaats voor mensen met een beperking opgenomen in het Wmo-beleid. De vraag is of dat mag?

Er is geen afzonderlijke landelijke regelgeving ten aanzien van het gemeentelijk beleid voor parkeerplaatsen voor mensen met een beperking. De gemeente heeft hier veel

Versterking CliëntenPositie

beleidsvrijheid in. De verschillen per gemeente zijn daardoor groot. Dit betreft de hoogte van de kosten voor de keuring, de leges voor de gehandicaptenparkeerkaart en de vergoeding van kosten voor het aanleggen van een individuele parkeerplaats. Op grond van de Wvg geven een aantal gemeenten een (volledige) vergoeding voor deze kosten.

In artikel 4 van de Wmo staat onder andere dat het college beperkingen dient te compenseren op het gebied van het zich lokaal verplaatsen per vervoermiddel. Op grond van de Wmo kan de gemeente individuele gehandicaptenparkeerplaatsen als individuele voorziening verstrekken. Als de gemeente deze parkeerplaatsen onder de Wmo-voorzieningen laat vallen, is ook de eigen bijdrageregeling voor deze Wmo-voorziening van toepassing.

Bepleit bij de gemeente dat mensen met een beperking geen meerkosten hebben voor een parkeervoorziening en parkeerkaart.

Wat te doen als mensen al een tijd dezelfde huishoudelijke hulp hebben, en deze hulp werkt bij een thuiszorgorganisatie die geen opdrachten meer krijgt van de gemeente?

Er zijn twee opties.

Optie 1 - De organisatie, die de huishoudelijke verzorging in de gemeente uitvoert, krijgt van de gemeente de verplichting om het personeel van de vorige organisatie over te nemen. Belangenorganisaties kunnen gemeenten adviseren deze verplichting op te nemen bij het Europees aanbesteden.

Optie 2 - Deze persoon kan - indien gewenst - een PGB aanvragen. Op deze wijze kan dezelfde huishoudelijke hulp toch bij deze persoon blijven werken als de hulp ook via de PGB-constructie wil werken.

Versterking CliëntenPositie